

Nr 25.

Ankom till Riksdagens kansli den 3 maj 1912 kl. 12 m.

Betänkande, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om vissa ändringar i 8, 39 och 52 §§ af förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften dels och i ämnet väckta motioner.

(1:a Afd.)

Genom en den 23 februari 1912 dagtecknad proposition, nr 95, hvilken hänvisats till bevillningsutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att antaga nedan intagna förslag till ändringar i gällande förordning angående stämpelafgiften äfvensom besluta, att de ändrade bestämmelserna skulle träda i kraft å den tid, Kungl. Maj:t bestämde.

Förslag

till

förordning om vissa ändringar i 8, 39 och 52 §§ af förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften.

II Art. Om stämpel till enskilda handlingar.

8 §. Följande handlingar skola, äfven där de äro utfärdade af offentlig myndighet, förses med stämpel på sätt här nedan stadgas.

C) Öfriga stämpelpliktiga enskilda handlingar:

Köp af fast egendom: afhandling därom skall, då den för lagfart företes, förses med stämpel af 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af egendomens värde; dock att köpeafhandling, på grund hvaraf lagfart sökes för aktiebolag, som icke drifver bankrörelse, bör beläggas med stämpel af 1 krona 20 öre likaledes för hvarje fulla 100 kronor af egendomens värde.

Där — — — — fri.

Nyttjanderätt till fast egendom, afhandling därom:

då afhandlingen afser skogsafverkning; se *Skogsafverkning*;

afhandling därom i annat fall skall, då den för vinnande af in-teckning företes, förses med stämpel af 25 öre för hvarje fulla 100 kronor af afgälden för ett år eller, där aftalet afser kortare tid, för legotiden. Erlägges för — — — — betalning sökes.

Se för öfrigt 11 och 13 §§.

Skogsafverkning: afhandling därom skall vid upprättandet förses med stämpel af 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af hvad för rättig-heten blifvit utfäst eller, om detta icke blifvit i afhandlingen till visst belopp bestämdt, af 6 öre för hvarje fullt antal af 10 ar utaf det upplåtna skogsskiftet.

Sökes på grund af afhandling hos offentlig myndighet betalning, skall afhandlingen förses med särskild stämpel af 25 öre för hvarje fulla 100 kronor af det kapitalbelopp, för hvilket betalning sökes.

Öfverlåtelse af kronohemman — — — — — egendomens värde.

Med afhandling förstås i denna § hvarje skriftligen affattad handling, ehvad den har formen af ett mellan två eller flera personer slutet aftal eller icke, hvilken i det afseende, hvarom i hvarje fall är fråga, medför upplåtelse af rättighet eller åtagande af förplik-telse.

39 §. 1. Ämbets- eller tjänsteman, notarius publicus eller mäk-lare, till hvilken stämpel underkastad handling ingifves, bör tillse, att handlingen är behörigen försedd med stämpel, och att stämpeln är makulerad på sätt i 31 § föreskrifves.

Är handlingen icke behörigen försedd med stämpel och erlægges ej genast efter erhållen tillsägelse penningar till det felande stämpelbeloppet eller, där ämbets- eller tjänstemannen ej är stämpelförsäljningsman, nämnda stämpelbelopp, må handlingen ej mottagas.

Då ämbets- eller tjänsteman jämlikt 35 § 2 mom. verkställer stämpelbeläggning af handling, som ingifves till offentlig myndighet, åligger honom ock att utan ersättning makulera stämpeln. Är i annat fall stämpel till ingifven handling ej vederbörligen makulerad, bör ämbets- eller tjänstemannen, notarius publicus eller mäklaren besörja fullgörandet däraf mot ersättning för besväret därmed af 5 öre för hvarje stämpel; dock må denna ersättning ej beräknas för flera stämplat än det minsta antal, som för handlingen erfordras.

2. Senast inom en månad efter upprättande af afhandling om skogsafverkningsrätt skola säljare och köpare hos länsmanen i det länsmansdistrikt eller stadsfiskalen i den stad, där det upplåtna skogs-skiftet eller större delen däraf är beläget, gemensamt göra skriftlig anmälan om det träffade aftalet. Anmälan skall afgifvas i två exemplar och åtföljas af det stämpelbelagda exemplaret af afhandlingen samt innehålla uppgift om, hvilken af kontrahenterna detta tillhör.

Länsmanen eller stadsfiskalen skall tillse, att handlingen är försedd med stämpel till behörigt belopp, och därest detta icke är förhållandet, anmana kontrahenterna att åsätta felande stämpel samt därvid erinra om den i 52 § stadgade påföljd för underlåtenhet.

Sedan afhandlingen befunnits vara behörigen stämpelbelagd och de åsatta stämplatarna makulerade, skall länsmanen eller stadsfiskalen såväl å det stämpelbelagda exemplaret af afhandlingen som å ena exemplaret af den ingifna anmälan utan afgift meddela bevis, att afhandlingen, behörigen stämpelbelagd, blifvit hos honom företedd, och om dagen, då detta skett, hvarefter den stämpelbelagda afhandlingen samt det med länsmannens eller stadsfiskalens bevis försedda exemplaret af anmälningsskriften skola tillhandahållas, den förra den af kontrahenterna, som i anmälan uppgifvits vara dess ägare, och det senare den andra kontrahenten.

52 §. 1. — — — — —
 2. — — — — —
 3. — — — — —
 4. — — — — —

5. Utgifvare af gåfvobref om lös egendom eller af köpe- eller bytesbref om fartyg skall för underlåtenhet att vid utgifvandet förse

dylik handling med stadgad stämpel böta två gånger den felande stämpelns belopp; dock vare minsta bot tjugufem kronor.

6. Där säljare och köpare af afverkningsrätt till skog underlåta att inom tid och på sätt, som i 39 § 2 mom. stadgas, om det upprättade aftalet göra anmälan, böte hvardera ett belopp, motsvarande den stämpel, hvarmed afhandlingen skolat förses, dock vare minsta bot för en hvar af dem femton kronor. Är afhandling, som fogats vid gjord anmälan, icke behörigen stämpelbelagd och varder densamma icke inom af länsmannen eller stadsfiskalen förelagd tid efter utgången af den i 39 § 2 mom. bestämda tiden försedd med felande stämpel, böte säljare och köpare hvardera högst ethundra kronor.

Mottager någon, efter öfverlåtelse af säljare eller köpare eller af någon, på hvilken säljares eller köpares på afhandlingen grundade rätt öfvergått, handlingen såsom bevis om förvärfvad fordrings- eller afverkningsrätt eller för att densamma å annans vägnar försälja eller belåna, utan att af handlingen eller därvid fogadt bevis af vederbörande länsman eller stadsfiskal framgår, att afhandlingen blifvit behörigen stämpelbelagd, och har anmälan om afhandlingens upprättande icke gjorts i den ordning, som i 39 § 2 mom. sägs, böte två gånger den felande stämpelns belopp, dock minst tjugufem kronor.

7. Säljare eller köpare af afverkningsrätt till skog, som genom aftal om betalning för afverkningsrätten utöfver hvad den för stämpelbeläggning för vederbörande länsman eller stadsfiskal företedda afhandling rörande samma rätt innehåller eller genom erläggande eller mottagande af sådan betalning föranledt, att säljare och köpare åliggande stämpelafgift icke utgjorts för hela det belopp, som betingats för afverkningsrätten, skall böta två gånger den felande stämpelns belopp, dock ej under tjugufem kronor.

8. Underlåter testamentstagare, som erhållit vederbörande arfvinges godkännande af testamente, till hvilket testamentstagaren veterligen hänsyn icke tagits vid stämpelbeläggning af bouppteckningen efter testamentsgifvaren och hvilket icke heller blifvit för bevakning vid domstol företedt, att, då tid för testamentsbevakning ute är och en månad förflutit, sedan godkännande erhållits, förse testamentet med föreskrifven stämpel, böte två gånger den felande stämpelns belopp; dock vare minsta bot tjugufem kronor.

9. Där handling, i afseende å hvars stämpelbeläggning ansvar i 1, 2, 3 eller 5 mom. stadgas, icke blifvit af den, hvilken stämpelbeläggnings ålegat, försedd med behörig stämpel, vare äfven den, hvilken såsom bevis om förvärfvad rättighet mottager handlingen eller den-

samma för annans räkning försäljer, belånar eller till godkännande eller betalning företer utan att belägga den med felande stämpel, underkastad det för felaktig eller försummad stämpelbeläggning af handlingen stadgade ansvar.

10. Köpare eller säljare af fast egendom, som genom aftal om betalning utöfver hvad den för lagfarts vinnande föredetta köpeafhandling innehåller eller genom erläggande eller mottagande af sådan betalning föranledt, att honom åliggande stämpelafgift icke utgjorts för hela det belopp, som betingats för den fasta egendomen med hvad därtill hörer, skall böta två gånger den felande stämpelns belopp, dock ej under tjugufem kronor.

11. Den, som uppgifver död mans bo, men därvid uppsåtligen döljer undan tillgång af det värde eller lämnar annan falsk uppgift af sådan beskaffenhet, att bouppteckningen af den anledning blifvit belagd med stämpel till lägre belopp, än eljest vederbort, böte två gånger den felande stämpelns belopp, dock vare minsta bot tjugufem kronor; och må den domstol, där bouppteckning skall ingifvas, på yrkande vid underrätt af allmän åklagare och vid hofrätt af advokatfiskal, vid vite tillhålla den, som uppgifvit död mans bo, att med ed fästa uppgiftens riktighet.

12. Har någon i skriftlig förklaring, hvarom i 8 § C. under rubriken: Köp af fast egendom stadgas, mot bättre vetande lämnat oriktigt meddelande och därigenom föranledt, att stämpelafgift å något fång till fast egendom icke blifvit erlagd, böte från och med fyra till och med tio gånger det felande stämpelbeloppet; dock vare minsta bot tjugufem kronor.

13. I de fall, hvarom sägs i denna §, följe ock skyldighet att ersätta kronans förlust.

Beträffande motiveringen till nu återgifna förslag tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen.

Nästlidet års Riksdag anhöll i skrifvelse till Kungl. Maj:t om utarbetande och framläggande för 1912 års Riksdag af förslag till sådan ändring i gällande förordning angående stämpelafgiften, att nödig kontroll måtte vinnas däröfver, att afhandling angående skogsafverkning försåges med stämpel. I förevarande proposition föreslås införande i nämnda förordning af bestämmelser i syfte att åstadkomma den af Riksdagen sålunda afsedda kontrollen.

Till utskottets behandling hafva därjämte hänvisats två motioner, en från hvardera kammaren, uti hvilka hemställes, bland annat, om

Utskottet.

upphäfvande af den stämpelbeskattning af afhandling angående skogsafverkning, hvars behöriga kontrollerande är föremål för ofvannämnda Riksdagens framställning och Kungl. Maj:ts proposition. Berörda motioner har utskottet förehaft till behandling i samband med ifrågavarande proposition och har också ansett lämpligast att i ett sammanhang yttra sig öfver samtliga tre framställningarna, helst Riksdagens ofvannämnda skrifvelse och den proposition, som densamma föranledt, gifvetvis icke saknat betydelse för den ställning, utskottet ansett sig böra intaga till motionerna.

Den ena af de nämnda motionerna, nr 72 i Första kammaren, är väckt af herr *Ollas Ericsson* i Ofvanmyra, med hvilken fyra andra af kammarens ledamöter instämt; i densamma hemställes, att Riksdagen måtte besluta antaga följande förslag till ändrad lydelse af 8 § af förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften:

8 §.

Följande enskilda handlingar — — — — —

Skogsafverkning: afhandling därom skall, då den för vinnande af in-teckning företes, förses med stämpel af 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af hvad för rättigheten blifvit utfäst eller, om detta icke blifvit i afhandlingen till visst belopp bestämdt, af 6 öre för hvarje fullt antal af 10 ar utaf det upplätta skogsskiftet.

Sökes på grund af afhandling — — — — —

fulla 100 kronor af egendomens värde.

I den andra motionen, nr 285 i Andra kammaren, framburen af herr *Olsson* i Blädinge, hemställes, att Riksdagen ville besluta sådan ändring i kungl. förordningen om stämpelafgiften, att bestämmelserna rörande afhandling, som afser skogsafverkning, måtte utgå.

Utskottet tillåter sig erinra därom, att den i förstnämnda motion föreslagna bestämmelsen rörande stämpelplikt vid skogsafverkningsaf-handlings in-tecknande förut varit gällande. Den infördes nämligen, med i hufvudsak samma lydelse som den nu föreslagna, i 1883 års stämpelförordning och ersattes i 1908 års enahanda förordning med nu gällande stadgande om stämpelbeläggning af afhandling af ifrågavarande slag oberoende af dess in-tecknande. Den i förstberörda motion likaledes föreslagna bestämmelsen i fråga om stämpelskyldighet, då betalning sökes hos offentlig myndighet, infördes först i 1884 års stämpelförordning och har allt sedan dess varit gällande.

Afattningen af det ofvan återgifna yrkandet i den senare motionen synes utvisa, att därmed afses, att ingen som helst bestämmelse om stämpelplikt med afseende å afhandling om skogsafverkning skulle förekomma i stämpelförordningen.

Hvad först beträffar de punkter, däri yrkandena i de bägge motionerna sålunda skilja sig åt, torde det i herr Olssons i Blädinge motion framställda förslaget, i den mån det går utöfver herr Ericssons i Ofvanmyra hemställan, icke påkalla annat utskottets yttrande än att, då för nämnda förslag i denna del inga särskilda skäl blifvit förebragta, utskottet ansett detsamma böra af Riksdagen lämnas utan afseende.

Vidkommande åter det i bägge motionerna framförda yrkandet på upphäfvande af den stämpelbeskattning af afhandling om skogsafverkning, som äger rum oberoende af afhandlingens företeende för offentlig myndighet, vill utskottet till en början hänvisa till den Riksdagens skrifvelse, hvarom ofvan erinrats, äfvensom till den nu föreliggande propositionen och i anledning af dessa framhålla, att då nästlidet års Riksdag hos Kungl. Maj:t gjorde framställning, i syfte att en effektiv kontroll å stämpelbeläggning af afhandlingar af här ifrågavarande slag måtte ernås, och då Kungl. Maj:t efterkommit Riksdagens begäran och aflämnat proposition i ämnet, utskottet icke utan särdeles tungt vägande skäl skulle tilltro sig att föreslå Riksdagen att, med frångående af den i nyssberörda skrifvelse intagna ståndpunkten, bifalla yrkandet om upphäfvande af ifrågavarande stämpelskyldighet.

Några sådana skäl hafva, såvidt utskottet kunnat finna, icke förebragts. Fastmera synes det utskottet, att de grunder, som voro bestämmande för införandet af denna skyldighet, alltfort kunna återropas för dess bibehållande. Till erinran om berörda grunder tillåter sig utskottet anföra följande.

1904 års Riksdag framhöll i den skrifvelse (nr 146) till Kungl. Maj:t, däri ifrågavarande stämpelbeskattning ifrågasattes, bland annat, att till följd af bristande effektivitet i gällande bestämmelser angående utgörandet af stämpelafgift vid fastighetsköp förluster för statskassan icke endast på stämpelbeskattningens område, utan äfven på andra beskattningsområden kunde uppstå, därigenom att stämpelafgiften icke komme att utgöras efter fastighetens hela försäljningsvärde, ity att detta värde genom en eller annan åtgärd från de kontraherande parternas sida icke blefve för den stämpelbeläggande myndigheten känt eller för stämpelbeläggning åtkomligt. Bland de åtgärder, som härvid af Riksdagen åsyftades, nämndes i skrifvelsen särskildt den, hvarigenom vid

försäljning af fastigheter, å hvilka afverkningsbar skog till större värde funnes, den i verkligheten för fastigheten betingade köpeskillingen uppdelades sålunda, att endast en mindre del där af upptoges i köpeafhandlingen såsom likvid för själfva fastigheten och blefve föremål för stämpelbeskattning, under det att den större delen af köpeskillingen betraktades utgöra ersättning för afverkningsrätten till skogen och därigenom undandrogen från stämpelbeskattning. Såväl ur synpunkten af statens skatteintresse som med hänsyn till de moraliska vådor, hvilka en ytterligare utbredning af antydda förfaringssätt skulle medföra, fann Riksdagen förändring af lagstiftningen å ifrågavarande område vara af behovet väl påkallad.

Enligt utskottets mening hafva de efter år 1904 tillkomna nyheterna i vår skattelagstiftning icke medfört någon ändring, som är ägnad att försvaga de skäl, hvilka sålunda föranledt ifrågavarande bestämmelsers införande. Visserligen har genom den af 1910 års Riksdag antagna förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt och de i samband därmed gifna särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen föreskrifvits, att till inkomst af skogsbruk skall hänföras den inkomst, som någon förvärfvar genom upplåtelse af afverkningsrätt till skog, men enahanda bestämmelse är meddelad äfven i fråga om inkomst, förvärfvad genom afyttring af växande skog i samband med försäljning af egendomen, för så vidt icke vinst å afyttring af fastigheten i dess helhet blir att bedöma såsom vinst å fastighetshandel eller såsom realisationsvinst. Härtill kommer, att de bestämmelser, som i berörda särskilda anvisningar äro gifna beträffande medgifvet afdrag för den minskning i ingångsvärdet, som kan af säljaren påvisas, gälla lika väl i fråga om öfverlåtelse af skogsafverkningsrätt som beträffande afyttring af skog i samband med egendomens försäljning. I betraktande af hvad sålunda anförts torde det vara klart, att ur synpunkten af inkomstbeskattningen de bägge ifrågavarande slagen af öfverlåtelse af skog fortfarande äro lika ställda, utom hvad angår det ofvan berörda fall, då vinst å fastighetshandel eller realisationsvinst föreligger — en olikhet i beskattningshänseende, som emellertid för här ifrågavarande spörsmål torde sakna betydelse.

Den ene af motionärerne, herr *Ericsson* i Ofvanmyra, som särskildt berör inkomstskattelagstiftningen på området, synes icke vilja bestrida nu utredda förhållande. Efter att hafva framhållit, att stämpelbeskattningen af afhandling om skogsafverkning har — vid sidan af inkomstbeskattningen af den betingade köpeskillingen — karaktären af dubbelbeskattning, yttrar han nämligen:

»Visserligen kan det invändas att med borttagandet af skyldigheten att stämpelbelägga skogsafverkningskontrakt kvarstode ändock skyldigheten att medelst stämpel betala skatt å köpesumman för skog, då denna inginge i försäljning af fastighet, och att man således i det fallet ändock finge kvar dubbelbeskattningen». Motionären medgifver sålunda, att den anmärkning om dubbelbeskattnings natur han riktar emot stämpelskyldigheten vid öfverlåtelse af skogsafverkningsrätt, med samma skäl kan göras i fråga om lagfartsstämpeln å den del af köpeskillingen för försäld fastighet, som motsvarar skogsvärdet. »Men», fortsätter han, »den senare stämpelbeskattningen kan dock i någon mån försvaras med att staten sedan långa tider tillbaka ansett sig böra uttaga extra skatt i form af stämpel, då en fastighet med dess åtföljder byter ägare.»

Då motionären sålunda icke vill medgifva befogenheten att föreskrifva samma stämpelskyldighet vid öfverlåtelse af skogsafverkningsrätt som vid afyttring af skog i samband med egendomens försäljning, kan utskottet därutinnan icke dela hans uppfattning. I likhet med 1904 års Riksdag hyser nämligen utskottet den meningen, att det icke kan vara med statens skatteintresse eller med principen om en konsekvent genomförd lagstiftning förenligt, att afyttrare af skog lämnas öppet att genom att välja en annan form för afyttringen än försäljning af själfva skogsmarken undgå den stämpelbeskattning, som vid försäljning är föreskrifven.

Bägge motionärerna hafva emot ifrågavarande stämpelbeskattning framhållit, att densamma vore orättvis, enär den, som själf afverkade sin skog eller genom muntlig öfverenskommelse uppläte afverkningsrätt, undginge denna beskattning. Härtill vill utskottet — med hänvisning till den föregående utredningen som visar sambandet mellan stämpelskyldigheten vid öfverlåtelse af skogsafverkningsrätt och enahanda skyldighet vid försäljning af fastighet med skog — endast anmärka, att stämpelskatten alltid förutsätter skriftlig afhandling och sålunda icke kan ifrågakomma, där sådan icke finnes eller skall finnas.

På nu angifna skäl har utskottet funnit sig böra afstyrka bifall till förevarande bägge motioner.

Utskottet har nu att öfvergå till att yttra sig rörande föreliggande kungl. proposition. Därvid torde först förtjäna erinras om hvad nästlidet års Riksdag i sin ofvan berörda skrifvelse yttrade beträffande anledningarna därtill, att gällande ansvarsbestämmelser icke äro tillräckliga att trygga behörig stämpelbeläggning af skogsafverkningsafhandlingar.

Förklaringen till detta förhållande kunde man, ansåg Riksdagen,

söka dels i lättheten att undandraga sig stämpelskyldigheten och den obetydliga risk, som vore därmed förenad, dels ock däri, att åklagaren hade föga intresse af att åtala. Till närmare utveckling häraf anförde Riksdagen följande.

»Lättheten att undandraga sig stämpelskyldigheten vid ifrågasvarande afhandlingar framgår vid en jämförelse med förhållandet vid en annan form af stämpelskyldighet, som i likhet med den förra icke är satt i samband med någon åtgärd af offentlig myndighet, nämligen stämpelskyldigheten vid öfverlåtelse af fondpapper. Vid öfverlåtelse af fondpapper kräfvades städse en öfverenskommelse mellan två eller flera personer för att undvika stämpelbeläggning. Dels förmedlas nämligen i öfvervägande flertalet fall dylika öfverlåtelser af mäklare, dels åligger, där så icke är fallet, stämpelskyldigheten i regel säljaren, hvarigenom vinnes, att det icke kan undgå den andra parten, om stämpel icke åsättes. Utgifvare af skogsafverkningsafhandling torde däremot ofta, utan att någon annan person får kännedom därom, kunna underlåta att åsätta sitt exemplar af kontraktet behörig stämpel. I fråga om den härmed förenade risken är att märka, att, äfven om en sådan underlåtenhet kommer till vederbörande åklagares kännedom och åtal följer, utgifvaren ofta kan vara i tillfälle att stämpelbelägga handlingen, innan han inställer sig för rätten, och sålunda undgå ansvar. Därmed är också gifvet, att det ekonomiska intresse af att åtala, som bestämmelsen i stämpelförordningens 58 §, att hälften af böterna skola tillfalla åklagaren, afser att bereda denne, väsentligen försvagas.»

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag afser kontrollens anordning på i hufvudsak följande sätt. Säljare och köpare skola till vederbörande länsman gemensamt ingifva skriftlig anmälan om det träffade aftalet. Anmälan skall ingifvas i två exemplar inom en månad efter afhandlingens upprättande och vara åtföljd af behörigen stämpelbelagdt exemplar af afhandlingen. Afhandlingen och det ena exemplaret af anmälan förses af länsmannen med påteckning, att handlingen, behörigen stämpelbelagd, blifvit hos honom företedd. Ifrågasvarande exemplar af afhandlingen återställas till dess ägare, under det att sistberörda exemplar af anmälan tillställas den andra kontrahenten. Bötesansvar föreslås icke blott för försummelse i nu angifna hänseenden utan äfven för den, som i andra hand mottager icke behörigen stämpelbelagd afhandling, t. ex. såsom bevis om förvärfvad fordrings- eller afverkningsrätt.

Det vill synas utskottet, att Kungl. Maj:t i sitt förslag beaktat de synpunkter, Riksdagen enligt hvad nyss erinrats nästlidet år framhöll. Särskildt vill utskottet framhålla, att genom anordningen, att såväl säljare

som köpare göras ansvariga för stämpelbeläggningen, möjligheten att undandraga sig skyldighetens fullgörande är på ett lyckligt sätt kringskuren äfvensom att genom stadgandet om anmälningssplikt inom viss tid åklagaren erhållit ett synnerligen godt stöd för ett framgångsrikt fullföljande af åtal för försummad stämpelbeläggning.

Efter granskning af förslaget äfven i öfriga delar har utskottet funnit sig böra i hufvudsak tillstyrka bifall till detsamma. Endast i två hänseenden har utskottet att föreslå smärre ändringar. Det ena gäller bötesminimum dels för säljare och köpare, som försummar anmälningsspliktens fullgörande, dels ock för den, som i andra hand mottager icke behörigen stämpelbelagd afhandling. Då kontrakten i vissa fall torde gälla mycket låga belopp, har det syntts utskottet billigt att sänka det förra från föreslagna femton kronor till fem och det senare från föreslagna tjugufem kronor till femton.

Den andra punkt, däri utskottet föreslår en ändring, rör den bestämmelse i 52 §, 6, enligt hvilken länsman eller stadsfiskal skall äga, därest afhandling, som fogats vid gjord anmälan, icke är behörigen stämpelbelagd, förelägga viss tid, inom hvilken densamma skall förses med felande stämpel. Särskildt med hänsyn därtill, att den stämpel-skatteskyldige ofta kan befinna sig på betydande afstånd från närmaste ort, där stämpelförsäljningsman finnes, har det syntts utskottet nödigt att, till förebyggande af att allt för kort tid i enstaka fall kunde blifva vederbörande tillmätt, viss minimitid i berörda hänseende fastställes, och har utskottet i sådant hänseende velat föreslå en månad.

På grund af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att Riksdagen måtte antaga Kungl. Maj:ts förevarande förslag till förordning om vissa ändringar i gällande förordning angående stämpelafgiften, dock att moment 6 af 52 § skall erhålla följande lydelse:

6. Där säljare och köpare af afverkningsrätt till skog underlåta att inom tid och på sätt, som i 39 § 2 mom. stadgas, om det upprättade aftalet göra anmälan, böte hvardera ett belopp, motsvarande den stämpel, hvarmed afhandlingen skolat förses, dock vare minsta bot för en hvar af dem *fem* kronor. Är afhandling, som fogats vid gjord anmälan, icke behörigen stämpelbelagd och varder densamma icke inom af länsman eller stadsfiskalen förelagd tid, *hvilken icke må bestämmas kortare än en månad*, försedd med

felande stämpel, böte säljare och köpare hvardera högst etthundra kronor.

Mottager någon, efter öfverlåtelse af säljare eller köpare eller af någon, på hvilken säljares eller köpares på afhandlingen grundade rätt öfvergått, handlingen såsom bevis om förvärfvad fordrings- eller afverkningssrätt eller för att densamma å annans vägnar försälja eller belåna, utan att af handlingen eller därvid fogadt bevis af vederbörande länsman eller stadsfiskal framgår, att afhandlingen blifvit behörigen stämpelbelagd, och har anmälan om afhandlingens upprättande icke gjorts i den ordning, som i 39 § 2 mom. sägs, böte två gånger den felande stämpelns belopp, dock minst *femton* kronor.

2) att Riksdagen måtte besluta, att de ändrade bestämmelserna skola träda i kraft å den tid, Konungen bestämmer; samt

3) att förevarande bägge motioner, I: 72 af herr Ericsson i Ofvanmyra och II: 285 af herr Olsson i Blädinge, måtte anses besvarade med hvad utskottet under punkt 1) hemställt.

Stockholm den 30 april 1912.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.

Reservationer:

af herrar *Ollas Ericsson, Larsson* i Klagstorp, *Nilsson* i Bonarp, *Bergman* och *Jonsson* i Hökhult, hvilka anförde:

»Då vi vid behandlingen af förevarande ärenden icke kunnat dela utskottets uppfattning eller varit med om dess förslag i detta betänkande, utan i stället yrkat bifall till herr *Ollas A. Ericssons* motion, hafva vi ansett oss här böra angifva hufvudmotiven för denna vår mot utskottet afvikande mening.

Ändamålet med åläggandet af stämpelbeläggning af afhandling angående skogsafverkning var från början icke att pålägga skogsbruket någon ny eller extra beskattning, utan afsåg, enligt Riksdagens tydliga uttalande 1904, att få till stånd effektivitet i gällande bestämmelser angående utgörandet af stämpelafgift vid fastighetsköp, hvarom såväl motionären *Ericsson* som äfven utskottet närmare erinra.

Det har emellertid visats att berörda ändamål icke vunnits. Stämpelskyldigheten i fråga kan undgås på flere olika sätt, exempelvis genom muntliga aftal.

Men i stället har omhandlade stämpelskyldighet blifvit en mycket besvärlig skatt, särskildt för det mindre skogsbruket, och hvars besvärlighet betydligt skulle skärpas därest den föreliggande kungl. propositionen blefve af Riksdagen antagen. I skogssocknar med de stora afstånden och där de mindre skogsägarne i regel äro bosatta i obbyggderna är det förenadt med stort besvär att skaffa stämplat till sina afverkningskontrakt, och blir genom antagandet af den kungl. propositionen än besvärligare med skyldigheten att uppvisa kontrakten för länsmanen.

Därtill kommer att berörda stämpelskyldighet verkar i öfrigt så ojämt och orättvist och drabbar hufvudsakligast det mindre skogsbruket. Skogsbolagen och de stora skogsägarne, hvilka hafva egna sågverk och själfva förädla sin afverkningsbara skog, undgå helt och hållet berörda skatt. Likaså äfven de som själfva afverka sin skog och sälja den samma direkt efter afverkningen eller genom legosågning förädla skogen

och sälja virket eller genom muntliga öfverenskommelser upplåta afverkningsrätten.

Därjämte äro vi äfven ense med motionärerna därutinnan, att det måste anses såsom en dubbelbeskattning att på detta sätt uttaga en extra skatt på skogsbruket, sedan en rationell och effektiv skatt lades äfven på detta vid antagandet af 1910 års inkomst- och förmögenhets-skatt.

Hufvudsakligast af dessa i korthet angifna skäl hafva vi biträdt och förordat herr Ollas A. Ericssons motion, men saknat anledning biträda det i herr Olssons i Blädinge motion framställda förslaget, i den mån det går utöfver herr Ericssons hemställan.

Med stöd af hvad vi sålunda anfört ha vi hemställt,

att Riksdagen, i anledning af förevarande bägge motioner I: 72 af herr Ericsson i Ofvanmyra och II: 285 af herr Olsson i Blädinge samt med afslag å förevarande Kungl. Maj:ts proposition, nr 95, måtte *dels* antaga följande ändrade lydelse af 8 och 52 §§ i förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften:

8 §.

Följande enskilda handlingar — — — — —

Skogsafverkning: afhandling därom skall, då den för vinnande af inteckning företes, förses med stämpel af 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af hvad för rättigheten blifvit utfäst eller, om detta icke blifvit i afhandlingen till visst belopp bestämdt, af 6 öre för hvarje fullt antal af 10 ar utaf det upplåtna skogsskiftet.

Sökes på grund af afhandling — — — — —

fulla 100 kronor af egendomens värde.

52 §.

5. Utgifvare af gåfvobref om lös egendom eller af köpe- eller bytesbref om fartyg skall för underlåtenhet att vid utgifvandet förse

dylik handling med stadgad stämpel böta två gånger den felande stämpelns belopp; dock vare minsta bot tjugufem kronor.

dels ock besluta, att dessa förändrade bestämmelser skola träda i kraft å den tid, Konungen bestämmer.

Herr friherre *Trolle* har anhållit få antecknadt, att han icke deltagit i den slutliga behandlingen af detta ärende inom utskottet.
